

Nr 678

Av herr Österdahl m. fl., angående statens personalvårdsnämnd.

(Lika lydande med motion nr 751 i Andra kammaren)

I oktober 1963 inrättades statens personalvårdsnämnd, SPN. Dess arbete skulle tills vidare vara av försökskaraktär. I nämnden är såväl staten som de statsanställda företrädade. Syftet med nämnden var att den skulle utveckla och förbättra den statliga personalvården. Av instruktionen framgår bl. a. att nämnden skall ge råd till myndigheter i socialmedicinska frågor och i frågor rörande arbetsplatsens allmänna personalvårdsproblem. Där så påkallas skall nämnden stå i direktkontakt med de anställda.

Den 1 juli 1966 övertog SPN de arbetsuppgifter, som tidigare åvilat statens nämnd för partiellt arbetsföra. Denna verksamhet omfattar hela landet och skötes av en särskild tillsatt arbetsgrupp.

För personalvården har sedan 1963 inrättats fyra arbetsgrupper, varav två för Stockholm, en i Linköping för Östergötlands län och en i Umeå för Västerbottens län. I dessa områden har statliga myndigheter och enskilda statsanställda möjligheter att konsultera nämnden. I övriga delen av riket saknas fortfarande efter över 5 års verksamhet denna möjlighet.

År 1968 lade SPN fram en utredning utmynnande i förslag till utbyggnad av den statliga personalvården. Nya arbetsgrupper med experter inom teknisk arbetshygien och arbetspsykologi skulle tillsättas. Antalet arbetsgrupper med arbetsuppgifter liknande de tidigare arbetande (personalvårdskonsulenter och läkare, i länen även sjuksköterskor) skulle utökas. Effekten av de olika arbetsgruppsmodellerna skulle mätas och jämföras. Permanenta arrangemang skulle ordnas för underlättandet av omplacering av anställda med arbetshinder.

Kostnaden för en sålunda utbyggd verksamhet beräknades till 8,1 miljoner kronor per år samt dessutom en engångsavgift av 1,8 miljon kronor. Dessa kostnader bör ses bl. a. mot bakgrunden av följande uppgifter ur nämnda utredning.

En anställd i löneklass 28 (ortsgrupp 5 = 4 271 kronor i månaden år 1968), 54 år gammal, arbetade ineffektivt och endast periodvis på grund av depressioner. Han blev efter SPN:s utredning och genom dess försorg omplacerad och kunde sedan göra fullgod tjänst. Årsvinsten för statsverket blev ca 30 000 kronor då sjukpensionering kunde undvikas.

En 40-årig expeditivsvakt i löneklass 11 (ortsgrupp 5 = 1 817 kronor i

månaden år 1968) gjorde bara halv arbetsinsats på grund av alkoholmissbruk. Han fick läkarvård, blev omplacerad och gör nu hel arbetsinsats. Därigenom sparades halva lönen, dvs. ca 10 000 kronor per år.

Lönekostnaderna för statsverket var 1967 ca 10 miljarder kronor. Uppskattningsvis har staten en årskostnad av en miljard kronor för kostnader i samband med sjukskrivning och sjukpensionering — utöver dolda kostnader på grund av arbetsförsämrande faktorer som t. ex. vantrivsel, som enligt samstämmiga forskare inverkar menligt på produktiviteten i olika arbetsuppgifter.

I årets statsverksproposition har SPN-utredningens förslag inte beaktats. Budgetförslaget upptar 2 425 000 kronor i kostnader för personalvård mot 1 840 000 kronor för budgetåret 1968/69. Lönekostnaderna för viss omskolning och omplacering av partiellt arbetsföra har en särskild post på 700 000 kronor i likhet med budgetåret 1968/69. Departementschefen förutskickar att han skall låta en utredningsman se över vissa frågor innan han tar ställning till frågan om ytterligare åtgärder för personalvården. Avsikten är tydligen att låta den blygsamma försöksverksamheten fortsätta, trots den vikt som personalvården måste tillmätas även inom statsförvaltningen under en tid då omvälvande åtgärder planeras och genomföres t. ex. genom strukturalisering, programbudgetering, snabb teknisk utveckling, drastiska förslag till omorganisation av större verk, personaltester etc. Samtidigt understryker civilministern i en PM om omplacering av statligt anställd övertalig arbetskraft värtaligt vikten av att staten känner ansvar för sina anställda. Det bebådade partsammansatta organet för översyn av statlig personalpolitik torde heller inte komma att snabbt göra någon insats beträffande personalvården. Statskontorets påbörjade personaladministrativa översyn avses pågå en bra bit in på 1970-talet, vilket också kan verka förlamande på möjligheterna för en snabb effektivisering av personalvården.

Mot bakgrunden härav och med hänvisning till de statsanställdas berättigade krav på en god och effektiv personalvård oberoende av var i landet de har sin gärning hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära skyndsamma åtgärder med syfte att ge statens personalvårdsnämnd permanent karaktär och resurser så att verksamheten beträffande personalvården kan utvidgas att omfatta hela landet.

Stockholm den 28 januari 1969

S.-O. Österdahl (fp)

Gudmund Ernulf (fp)

G. Richardson (fp)

Eskil Tistad (fp)